

---

## Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за достъп до пространствени данни

---

Публикуван на: 24.04.2014



Проектът е публикуван в електронен вид за обществено обсъждане и е на разположение в Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

### Мотиви

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за достъп до пространствени данни е изготвен в изпълнение на ангажиментите на Република България като държава-член на Европейския съюз (ЕС), която следва да въведе в националното си законодателство разпоредбите на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 година за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE), наричана по-долу за краткост Директивата.

Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, приета на 14 март 2007 г., урежда чрез общи правила създаването на Инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) за целите на общностните политики в областта на околната среда и политиките или дейностите, които могат да окажат влияние върху околната среда. Чрез използването на инфраструктурата INSPIRE следва да се осигури изчерпателна, стандартизирана и качествена географска информация за нуждите на определянето, изпълнението, мониторинга и оценката на посочените политики и дейности.

INSPIRE се основава на инфраструктурите за пространствена информация, създадени и управлявани от държавите-членки на Европейския съюз, като обхваща масиви от пространствени данни, необходими за ефективното осъществяване на дейности по защита на околната среда, съгласно темите, изброени в приложенията към Директивата. С оглед гарантирането на съвместимост и използваемост на инфраструктурите за пространствени данни на държавите-членки в рамките на Общността и в трансграничен контекст, с Директивата се въвеждат изисквания към отделните елементи на тези инфраструктури, свързани със:

- » Създаването на метаданни с определено съдържание за масивите от пространствени данни и услуги, попадащи в приложното поле на Директивата;

» Осигуряването на оперативната съвместимост и хармонизацията на масивите от пространствени данни и свързаните с тях услуги;

» Изграждането и поддържането от всяка държава-членка на мрежа от услуги (мрежови услуги), свързани с масивите от и услугите за пространствени данни, за които са създадени метаданни;

» Мерките, които следва да бъдат предприети от държавите членки за осигуряване на безпрепятствен и неограничен обмен на пространствени данни и услуги за такива данни между органите на публична власт за целите на публичните функции, които могат да имат въздействие върху околната среда.

Законът за достъп до пространствени данни /ЗДПД/, с който се въвеждат разпоредбите на Директива 2007/2/ЕО INSPIRE в националното законодателство е приет и обнародван в Държавен вестник бр. 19 от 9 март 2010 г.

В началото на 2013 г. от страна на Европейската комисия, Генерална дирекция „Околна среда“ е отправено предварително искане за информация EU Pilot№ 4770/13/ENVI с оглед извършването на оценка на транспонирането на директивата в националното законодателство, като искането е придружено с препоръки на комисията относно транспонирането на отделни разпоредби на Директивата.

В изготвения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за достъп до пространствени данни са отразени препоръките на Европейската комисия във връзка с точното и пълно въвеждане на разпоредби на директивата в националното законодателство, като промените са в следните основни насоки:

1. Осигуряване от страна на държавата на техническа възможност за органите на публичната власт, а при определени условия и на трети лица, които поддържат масиви от пространствени данни, да свържат своите масиви от пространствени данни и услуги с мрежата от услуги.

В тази връзка с § 6 от законопроекта се създават нови ал. 3-5 на чл. 14 от ЗДПД, в които се уреждат правомощията на Агенцията по геодезия, картография и кадастър във връзка с изграждането и управлението на мрежа от услуги, свързани с масивите от пространствени данни и услугите за тези данни, за които са създадени и публикувани метаданни, както и във връзка с предоставянето на техническа възможност на органите на публична власт и третите лица да свържат своите масиви от пространствени данни с посочената мрежа.

2. Предвиждане на мерки от страна на държавата за осигуряване на безпрепятствен и без ограничения обмен на масиви от пространствени данни и услуги за такива данни между органите на публичната власт. Тези мерки следва да позволяват достъп, обмен и ползване на тези масиви и услуги за целите на осъществяването на публични функции, които могат да имат въздействие върху околната среда.

С изменение на ал. 4 към чл. 4 от ЗДПД (§ 3 от проект на ЗИД на ЗДПД) се регламентира задължение за органите на публична власт да обменят масиви от пространствени данни и услуги за такива данни, включително въз основа на споразумения, когато достъпът до такива данни и услуги и обменът и ползването им са необходими за изпълнение на публични функции на органите, които могат да имат въздействие върху околната среда. Изрично е предвидено, че условията за обмена, достъпа и ползването, включително сключените споразумения, не могат да съдържат ограничения, които биха могли да създадат практически пречки в точката за ползване, за обмена на масиви от пространствени данни и услуги за такива данни.

3. Прецизиране на законовите текстове, свързани с изискванията към съдържанието на метаданните за масивите от пространствени данни, по отношение на идентификацията на субектите, отговорни за създаването, управлението, поддържането и разпространението

на тези масиви, както и във връзка с допустимите ограничения на публичния достъп до масивите от пространствени данни и услугите за тях.

С § 5 от законопроекта е предложено изменение на чл. 11 от ЗДПД, чрез което ясно се определя съдържанието на метаданните, като в него се включва описание на ограниченията на публичния достъп до съответните данни и услуги, основанията за налагане на тези ограничения, информацията относно таксите за услугите за пространствени данни, когато такива са предвидени в специален закон, и данни за лицата, отговорни за създаването, управлението, поддържането и разпространението на масиви от пространствени данни и услуги.

В тази връзка в § 4 от проекта, касаещ изменение и допълнение на чл. 10 от ЗДПД, е предвидено задължение за органите на публична власт и третите лица, чиито масиви от пространствени данни и услуги са свързани с мрежата от услуги да предоставят създадените по реда на ЗДПД метаданни на Националния портал за пространствени данни, като с предложената нова ал.3 на чл. 14 от ЗДПД (§ 6 от законопроекта) е уточнено, че мрежата от услуги за пространствени данни обхваща единствено масиви и услуги от/за пространствени данни, за които са създадени и публикувани метаданни.

4. Прецизиране и допълване на разпоредбите на ЗДПД, отнасящи се до услугите за пространствени данни. Поставени са редица изисквания към предоставянето на тези услуги, като същите трябва да са лесни за ползване и да отчитат съответните изисквания на потребителите.

Съгласно § 7 от ЗИД ЗДПД услугите за пространствени данни са безплатни, като в определени случаи могат да бъдат предвиждани такси за някои от тях – например когато чрез събирането на такива такси се осигурява поддържането на много големи масиви от данни, които изискват често актуализиране. При възмездно предоставяне на услугите по разглеждане и изтегляне на данни и извикване на услуги за пространствени данни органите на публична власт – доставчици на съответната услуга, са длъжни да предоставят същата и чрез електронна търговия.

5. Привеждане на законовата уредба, свързана с условията и реда за ограничаване на публичния достъп до данните и услугите, уредени в ЗДПД, в съответствие с разпоредбите на Директива 2007/2/ЕО INSPIRE.

С предложените промени в чл. 17 от ЗДПД (§ 9 от проекта), се предвижда, че ограничения на публичния достъп до данните и услугите са допустими единствено по изключение, в изчерпателно изброените в закона случаи. Разпоредбата на чл. 17, ал. 2, т. 4 е допълнена в съответствие с дадените от Европейската комисия препоръки, като се установява, че поверителността на търговска или промишлена информация е основание за ограничаване на публичния достъп, само когато тази поверителност е уредена в закон или акт на Европейския съюз с цел защита на законен икономически интерес, включително обществен интерес във връзка с опазването на статистическа или данъчна тайна.

6. Предвиждане на механизми за координация на между различните нива на управление, на участието на лицата, заинтересовани от ползването на техните инфраструктури за пространствена информация.

В тази връзка с предложената нова т. 2 на чл. 24, ал. 4 от ЗДПД (§ 13 от законопроекта) на Междуведомствения съвет по пространствени данни е възложено да координира участието на доставчици на услуги за пространствени данни, потребители и доставчици на услуги с добавена стойност при определянето на съответните масиви от пространствени данни и потребителските нужди, предоставянето на информация за съществуващи практики и събирането и обобщаването на информация за целите на докладването на Европейската комисия по отношение на изпълнението на Директивата.

7. Точно транспониране на директивата по отношение на термините „публична власт“, „обществена сигурност“ и „национална отбрана“.

С § 14, т. 1 от проекта е прецизиран текста на § 1, т.5 от Допълнителните разпоредби на

ЗДПД като е въведен термина „орган на публична власт“, чиято легалната дефиниция отразява всички елементи, включени в понятието „публична власт“ съгласно чл. 3, пар. 9 от Директивата. В тази връзка, в съответствие с предвидената в чл. 4, пар. 6 от Директивата възможност за ограничаване на субективните предели на приложение на Директивата, в § 2 от проекта е предвидено, че Законът за достъп до пространствени данни не се прилага за масивите от пространствени данни, държани от или от името на орган на местното самоуправление и местната администрация, освен когато тяхното събиране или разпространение е предвидено в закон.

8. Функциите по осъществяването на държавната политика, регулацията и контрола в областта изграждането и поддържането на инфраструктурата за пространствени данни, както и функциите по хармонизирането на тази политика с изискванията на Европейската комисия, да се поемат от министъра на инвестиционното проектиране, като част от неговите правомощия.

Предложените промени са свързани с необходимостта от повишаване на ефективността на държавната политика, регулация и контрол в областта на геопропространствените данни, с оглед подобряване на координацията и ускоряването на дейностите на национално ниво, свързани с изграждането на националната и общоевропейската инфраструктура за достъп до пространствени данни. Опитът на повечето страни - членки показва, че на този етап на реализация, координацията на дейностите, свързани с изграждането на съответните национални инфраструктури за пространствени данни се извършва от съответните геодезически и картографски институции. Като пример могат да се посочат Германия, Дания, Швеция, Хърватия, Словения и др.

Административната структура, която ще подпомага министъра на инвестиционното проектиране при изпълнение на правомощията му по Закона за достъп до пространствени данни да бъде Агенцията по геодезия, картография и кадастър (АГКК). Агенцията изпълнява ролята на национална картографска агенция, отговорна за определяне на държавната геодезическа система и нейни елементи, като координатна система и картографски проекции на страната. Референтната координатна система е една от най-важните теми, описани в приложенията към директивата INSPIRE, тъй като предоставя основната функционалност, която позволява хармонизиране и оперативно съвместяване на географската локация на пространствените обекти, определени от другите спецификации на тематични данни, обхванати от INSPIRE. Освен това, АГКК е един от основните собственици и доставчици на геопропространствени данни в България, като в това си качество поддържа връзка с редица международни организации, като EuroGeographics, EuroSDR, Икономическата комисия за Европа на ООН. Агенцията ще поеме функциите и задачите, свързани с поддръжката на Националния геопортал, който е основен елемент на инфраструктурата за пространствени данни. Порталът се изгражда от Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“(ИА ЕСМИС) в рамките на проекта „Създаване на информационна и комуникационна платформа за постигане на оперативна съвместимост на пространствени данни и услуги и предоставяне на достъп за държавната администрация и гражданите“, реализиран с финансовата подкрепа на ОПАК. Проектът на закон предвижда ИА ЕСМИС да предаде в срок до 15.05.2015 г. всички активи, съставляващи Националния портал за пространствени данни на АГКК, която ще продължи неговото развитие и поддръжка.

С предложените изменения и допълнения в Закона за достъп до пространствени данни се осъществява пълно транспониране на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 година за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) в националното законодателство, като в резултат от тяхното прилагане следва да се постигне:

» Повишаване на качеството на пространствената информация, създавана, събирана, поддържана и разпространявана по реда и при условията на Закона за достъп до пространствени данни, както и на качеството и достъпността на услугите за

пространствени данни, предвидени в същия закон.

» Осигуряването на безпрепятствен и неограничен обмен на пространствени данни между органите на публичната власт за целите на осъществяването на техни публични функции, които могат да имат въздействие върху околната среда.

» Подобряване на координацията между потребителите, доставчиците на услуги за пространствени данни и услуги с добавена стойност и лицата, които посредничат при предоставянето на масиви от пространствени данни и услуги за такива данни.

» Повишаване на ефективността на държавната политика, регулация и контрол в областта на геопространствените данни, с оглед подобряване на координацията и ускоряването на дейностите на национално ниво, свързани с изграждането на националната и общоевропейската инфраструктура за достъп до пространствени данни.

Пълният текст на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за достъп до пространствени данни може да се види в **Приложението**.

**Лица за контакти:**

Светлана Стилянова - старши експерт в Дирекция "Правна",

тел.: 02/ 9409545

email: [SStiliyanova@mtitc.government.bg](mailto:SStiliyanova@mtitc.government.bg)

Николай Петров - директор на дирекция "КПИСЦ" в Изпълнителна агенция "Електронни съобщително мрежи и информационни системи",

тел.: 02/ 949-20-72

---

**Приложения**

» [Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за достъп до пространствени данни](#) (66.5 KB)

» [Решение за одобряване на законопроект](#) (29.5 KB)